

Kraftløftet

LO Norge

NHO

Energiseminar i Follo/Mosseregionen

Våler Rådhus

9. September 2024

Trepartssamarbeid om økt krafttilgang

Felles mandat mellom NHO, LO og Energidepartementet/regjeringen

Utdrag:

Samarbeid om tiltak, mobilisering og nye grep som sikrer tilstrekkelig tilgang på fornybar kraft til konkurransedyktige priser for næringsliv og forbrukere i Norge, både på kort og lang sikt.

Hovedformålet med arbeidet er å sikre rask implementering av tiltak som gir styringsfart, mobilisering av prosjekter og sikrer god operativ oppfølging av krevende saker.

To hovedspor i 2023

1

Energieffektiviseringsrapporten

Utarbeidet av forbund og landsforeninger i LO og NHO

2

11 regionale utredninger

Regionale arbeidsgrupper i LO og NHO og THEMA Consulting Group

Målbilde for Kraftløftet i 2030 – energieffektivisering og ny produksjon

For bygg er det satt et mål om at:

Energibruk i bygg skal maksimalt utgjøre 69 TWh i 2030

For lokal solkraftproduksjon:

Det skal bygges ut minimum **5,5 TWh årlig solkraft-produksjon** fra bygninger innen det fastsatte målet om 8 TWh i 2030.

For industrien

Det er sett på tiltak som bør gjøres for å realisere **1-5 TWh energieffektivisering**

Vannkraft

Inntil 10 TWh basert på premisset om lønnsomme investeringer

Vindkraft

Inntil 10 TWh basert på premisset om lønnsomme investeringer

Solkraft

Bakkemonterte anlegg innen målet om 8 TWh

Havvind

Realisere Utsira Nord og Særlige Nordsjø II (14 TWh) så nær 2030 som mulig

Legge planen for å utvikle 30 GW havvind innen 2040

Fjernvarme

Øke fjernvarmeproduksjonen med 2-4 TWh

Arbeidsgruppa for Kraftløftet Østfold

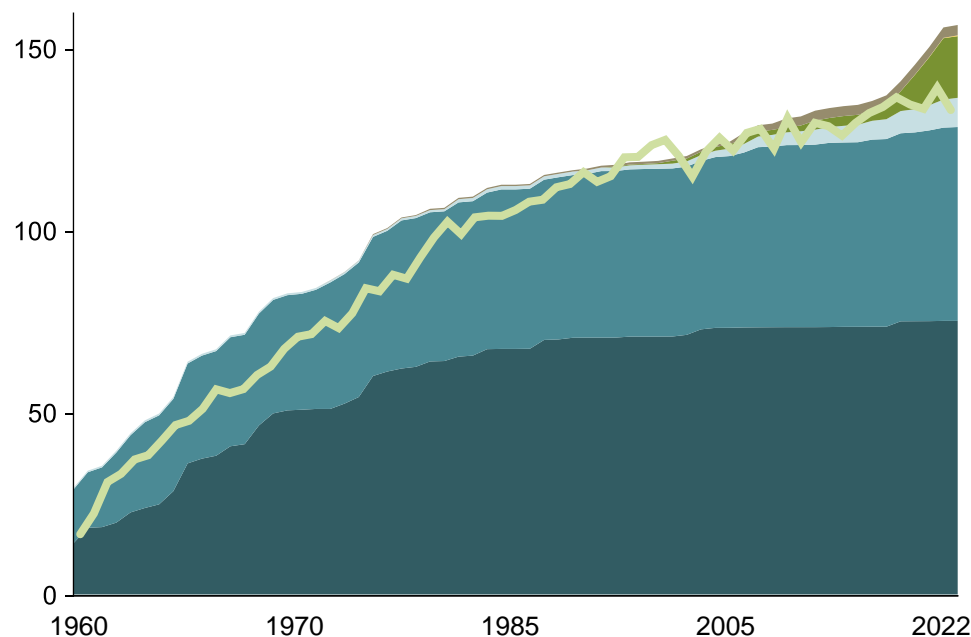
Kolbjørn Weme, Ulf Lervik, Morten Hagen,
Siw Jacobsen, Karl Mosby,
Tyra Marie Risnes, Morten Karlsen,
Jon-Vidar Knold, Guro Nereng, Thomas Eng,
+ Per Øistein Kiviärvi og Inge Bilet

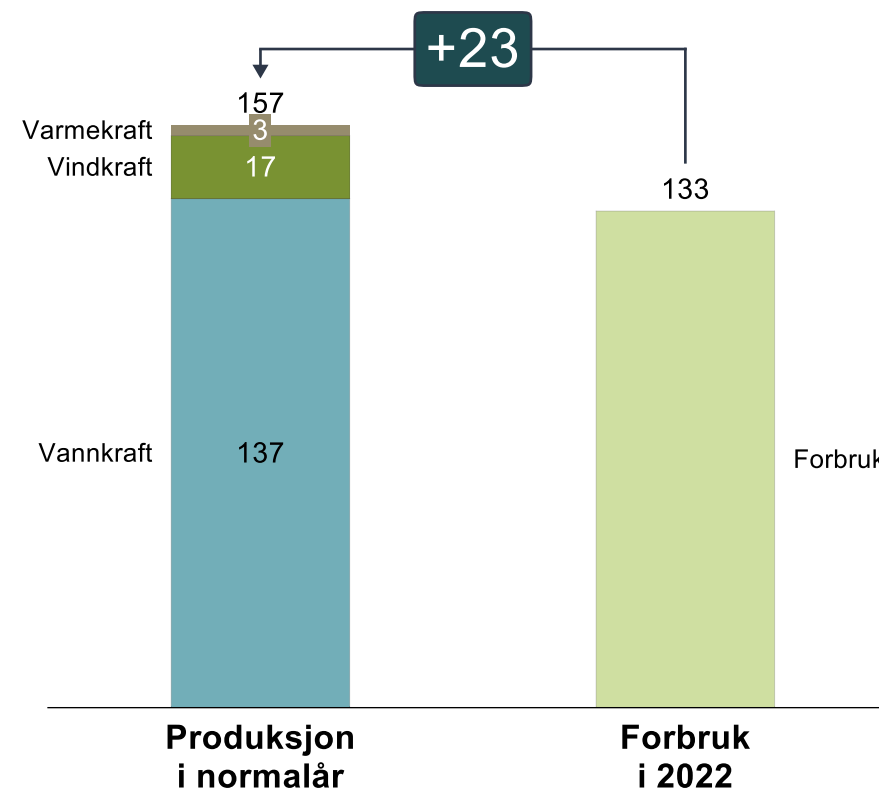
Kraftoversikt for Norge: Historisk har vi hatt et kraftoverskudd drevet av rikelig tilgang på vannkraft

Utvikling i kraftproduksjon og -forbruk (TWh)

■ Varme ■ Sol ■ Vind ■ Vannkraft uten reguleringssevne — Bruttoforbruk
■ Vannkraft med lav reguleringssevne ■ Vannkraft med høy reguleringssevne

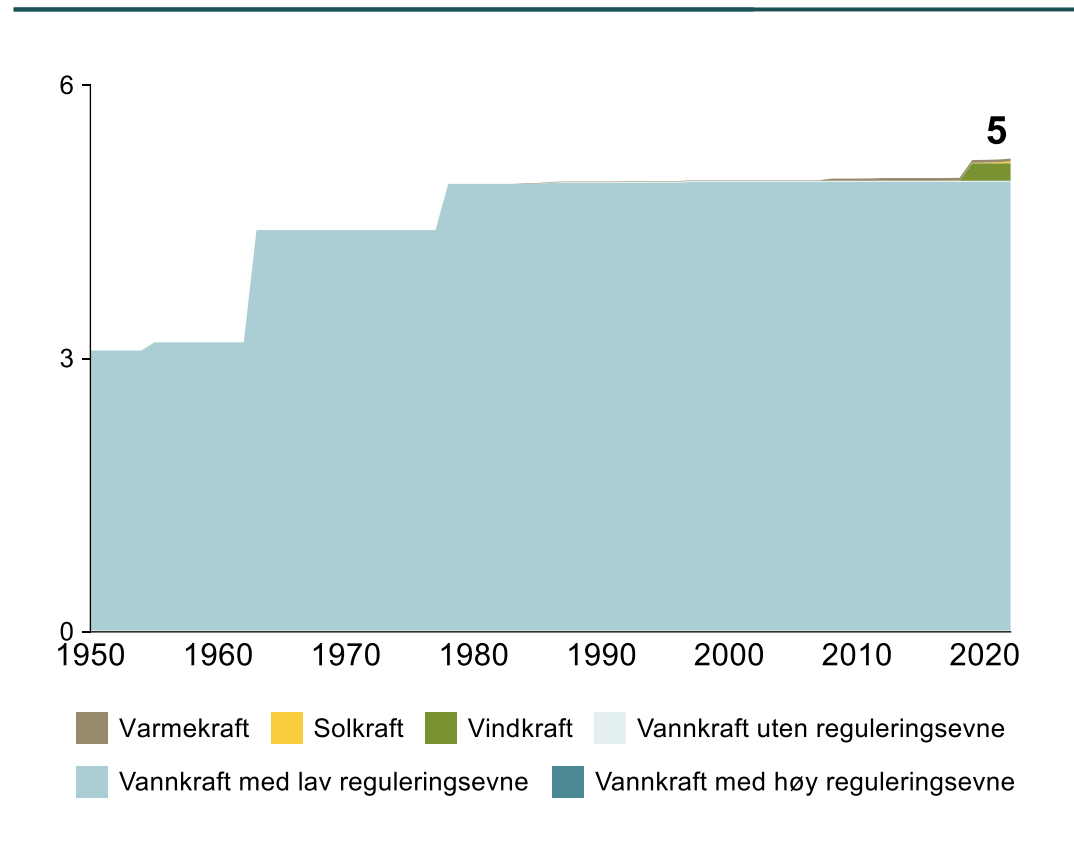

Kraftoversikt: Selv i år med lavere produksjon enn normalt vil Norge ha et kraftoverskudd (TWh)

Dagens situasjon for kraftproduksjon i Østfold: 95 prosent av produksjonen kommer fra vannkraft med lav reguleringsgrad

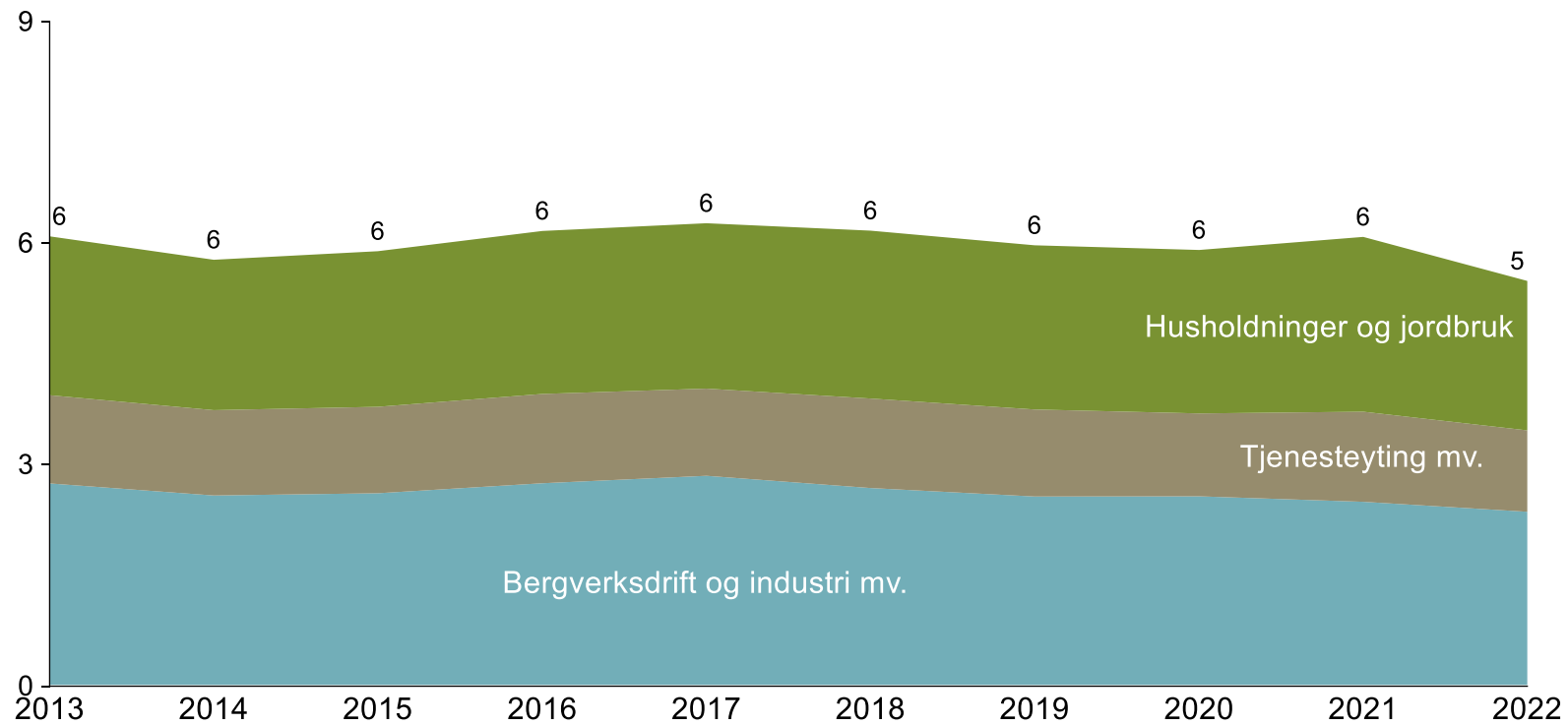
Utvikling i kraftproduksjon (TWh):

Produksjonskilde	Produksjon (GWh)	Installert effekt (MW)
Vannkraft uten reguleringssevne	12	7
Vannkraft med lav reguleringssevne	4 942	976
Vannkraft med høy reguleringssevne	-	-
Vindkraft	192	54
Solkraft	22	28
Varmekraft	30	6
Totalt	5 197	1 070

Dagens situasjon for kraftforbruk i Østfold: Største andelen av forbruket er fra industri

Utvikling i kraftforbruk (TWh): Forbruket fra industri varierer mest

Totalt forbruk i Østfold i 2022

5 TWh

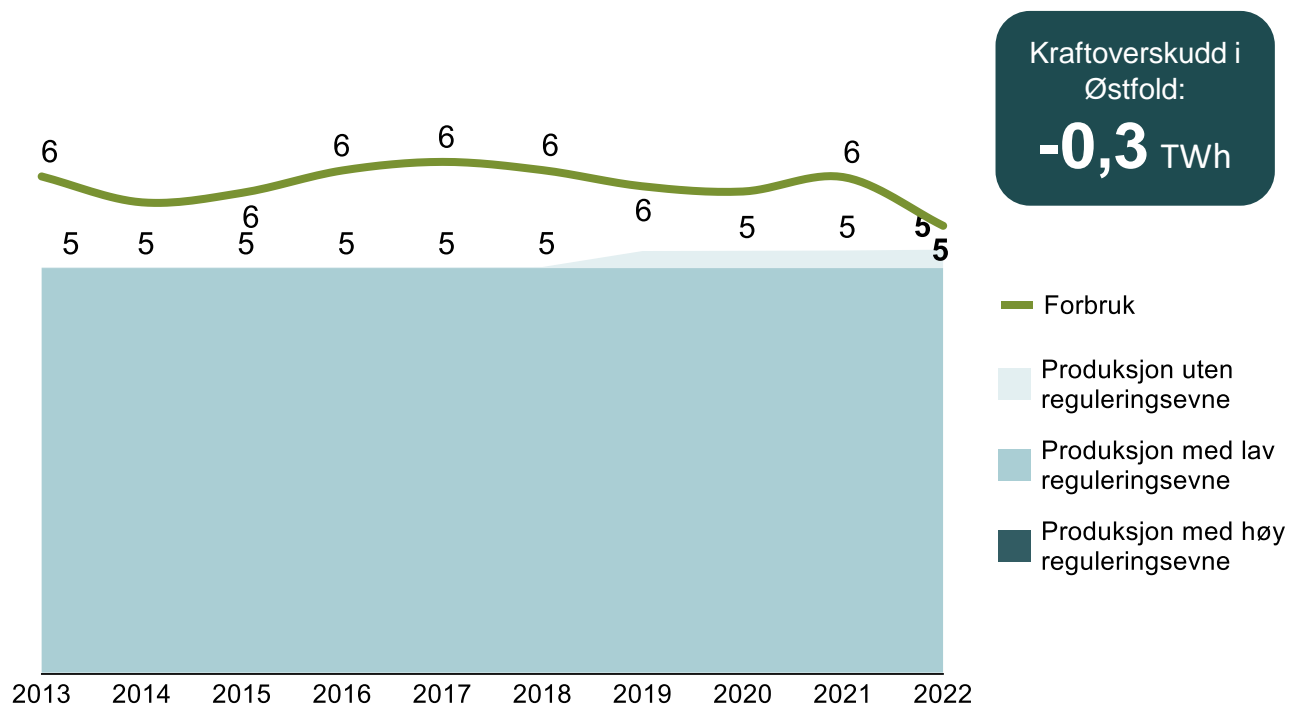
I 2022 stod industrien for **43 prosent** av kraftforbruket

Kraftoversikt i Østfold:

Kun to kommuner har et produksjonsoverskudd

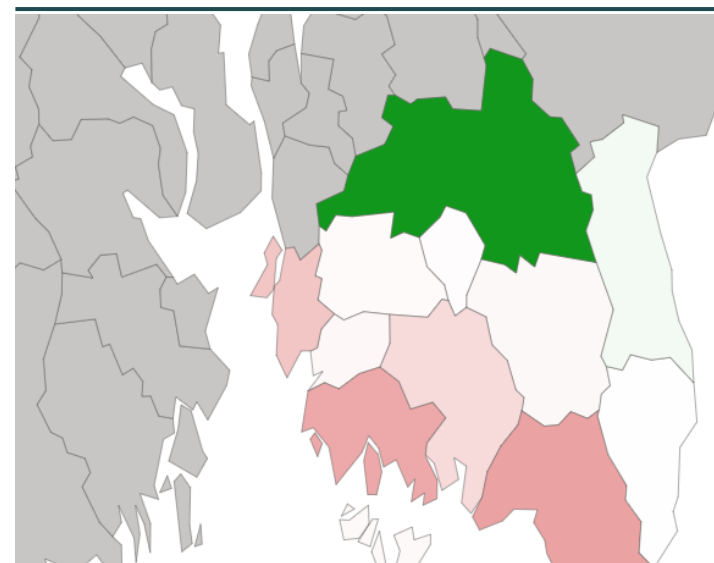
Kraftoversikt i Østfold 2022 (TWh):

Normalårsproduksjonen har historisk ligget under forbruket

Kart over kraftbalanse per kommune

- Indre Østfold står for hoveddelen av kraftproduksjonen

Topp 5 ubalanser (TWh):

1	Indre Østfold	3
2	Halden	-1
3	Fredrikstad	-1
4	Moss	-1
5	Sarpsborg	-0.4

<https://www.kraftkommune.no/kraftkart>

Jon-Vidar Knold
Seniorrådgiver
NHO Viken Oslo

Ulf Lervik
Regionleder
LO Østfold

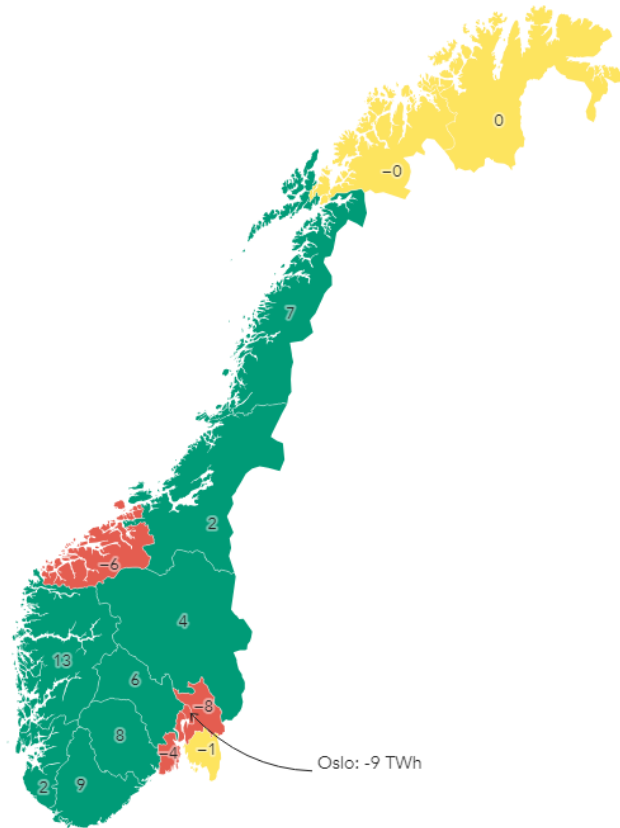

Kraftløftet

 LO Norge | NHO

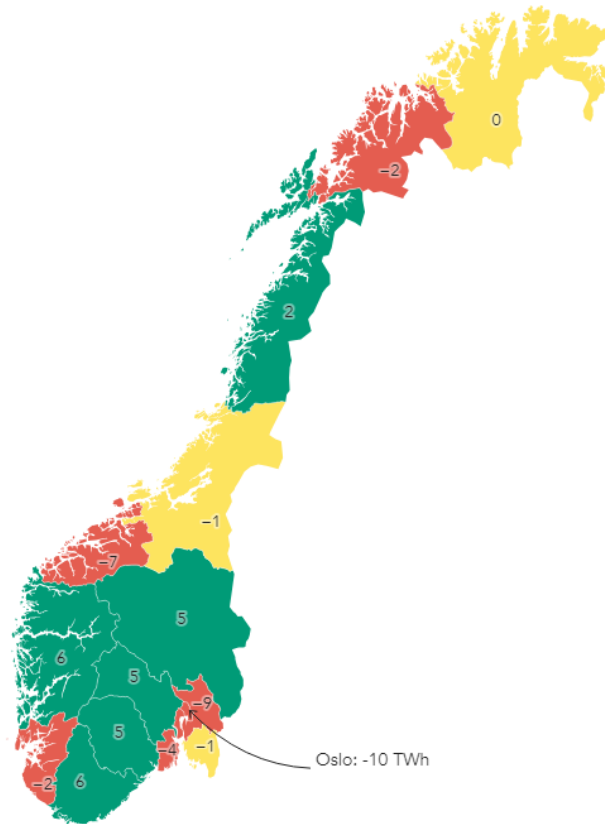
2024

kraftoverskudd med 22 TWh

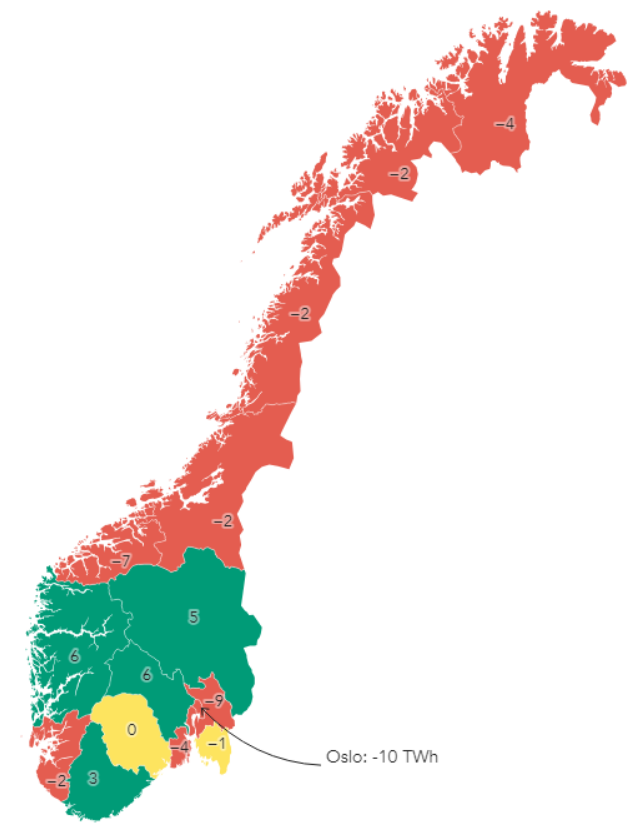
2027

kraftunderskudd med 7 TWh

2030

kraftunderskudd med 24 TWh

Fra kraftkartet på kraftkommune.no: Illustrasjon på hvordan kraftsituasjonen i Norge kan utvikle seg fra starten av 2024 og frem til 2030 basert på produksjon og forbruk med godkjent nettilkobling hos Statnett (reservert kapasitet). Data hentet fra Statistisk sentralbyrå (SSB), Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Statnett.

Konsekvenser

Hvis vi ikke får til kraftløftet, og Norge går i kraftunderskudd, får det store konsekvenser

Hva er konsekvensene av manglende utbygging av kraftproduksjon og nett?

Tap av arbeidsplasser

.. både eksisterende og nye

Nyetableringer og ny verdiskaping blir ikke gjennomført

.. eller blir gjennomført utenfor Norge

Mislykkes i å nå målet om 50 % økt eksport

.. satt av regjeringen

Mislykkes i å nå klimamål og mister konkurransekraft i Norge

.. ved å ikke tillate elektrifisering av eksisterende (fossil) industri

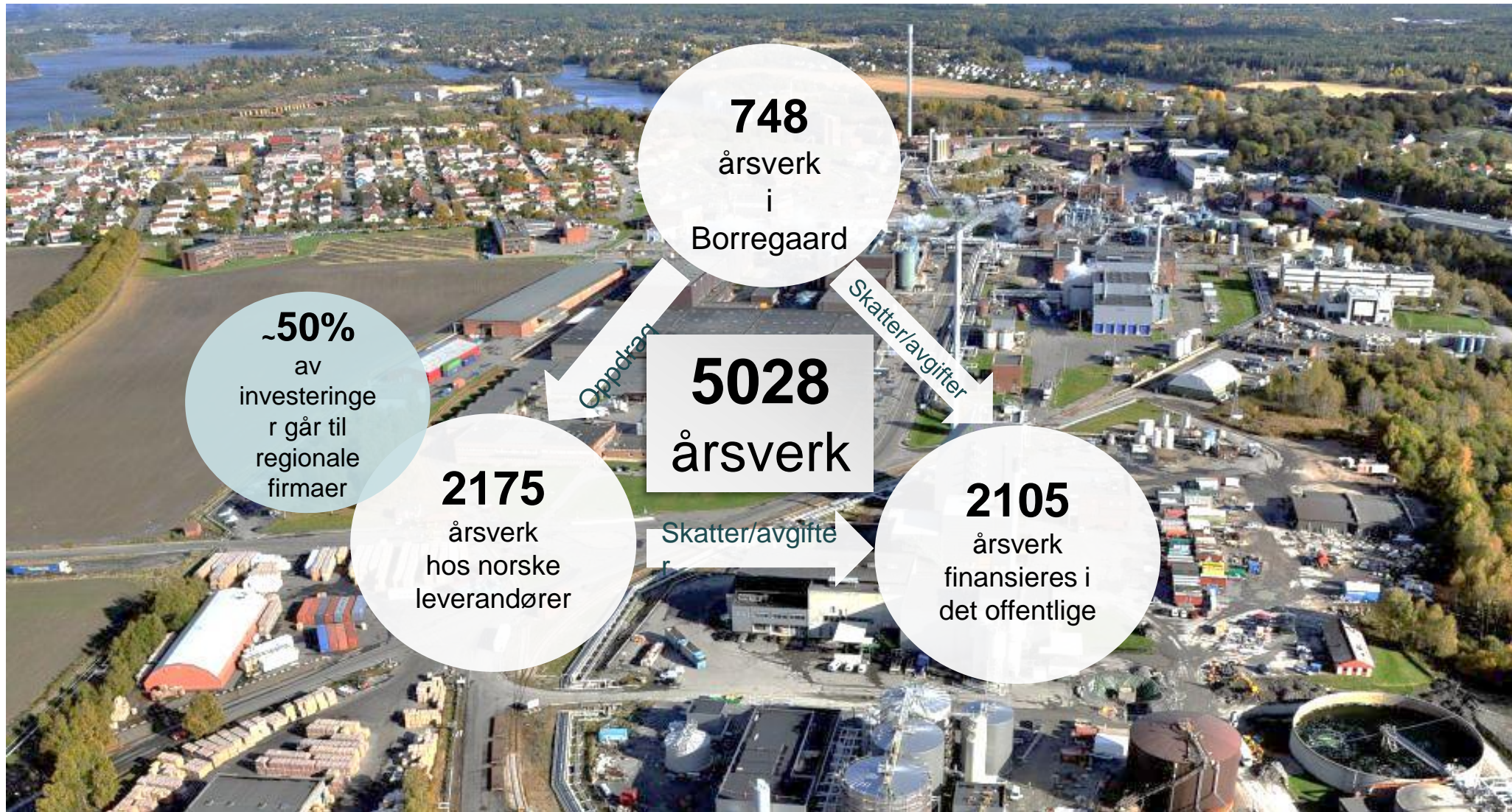

Høyere strømpriser i hele landet

.. som en konsekvens av en strammere kraftbalanse

.. Men kunsten blir å avveie dette mot hensyn til natur, arealbruk og rettighetshavere

Borregaards virksomhet i Sarpsborg: Nasjonale råvarer og høye investeringer

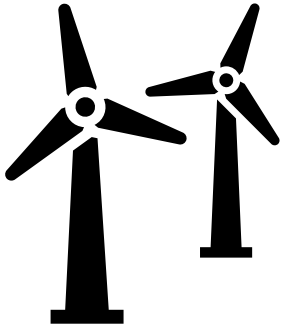
Store ringvirkninger - Høy verdiskaping - Store beløp i skatter og avgifter til fellesskapet

Hva bør eksempelvis Moss kommune gjøre?

NHO/LO mener følgende kan gjøres i Moss

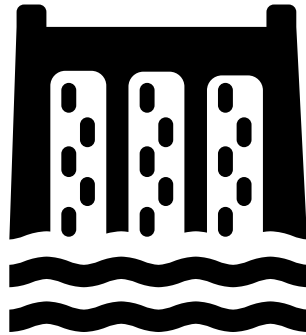
1. Gjennomføre **energieffektiviseringstiltak og plan for utnyttelse av solkraft** spesielt ift kommunale bygg og krav til nye bygg
2. **Etablere tett samarbeid med nettleverandør (Elvia) for økt utnyttelse av dagens nett med bruk av teknologi og smarte løsninger**, samt rask realisering av avtaler med «tilknytning på vilkår».
3. Sammen med de andre kommunene i Østfold - jobbe for **raskere utbygging av kraftnettet i Østfold. (etabler hurtigspor?)**
4. Moss kommune bør **tilrettelegge for at egnede arealer kan tas i bruk for utbygging av ny kraftproduksjon**, både solkraft og vindkraft, og mulig økt utnyttelse og utvidelse av vannkraften.
5. Jobbe for å bevare dagens effektive **energiutnyttelse av avfallsforbrenning**
6. Moss kommune bør jobbe for økt samarbeid og **engasjement samt forståelse/kunnskap for energispørsmål hos innbyggerne, administrasjon og politikere i kommunen. (inviter innbyggerne inn i utredninger o.l)**
7. Sarpsborg kommune bør etablere et arbeidsutvalg med utgangspunkt i trepartssamarbeidet i kommunen som bygger videre på eksisterende initiativ.
8. **Moss kommune bør jobbe for å effektivisere og forenkle** prosesser for mest mulig effektive behandlinger av tiltak for nett og produksjon.

Styrket kommuneøkonomi med fornybar energi

12-14 millioner

Eiendomsskatt og produksjonsavgiften gir 600-700 000 kr per turbin.

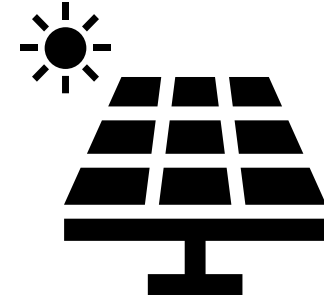

24 millioner?

Eiendomsskatt, naturressursskatt og konsesjonsavgift gir omtrent 3-4 millioner kr

Verdien av konsesjonskraften kommer i tillegg, og utgjør i snitt 20 millioner per kommune

Småkraft bidrar med eiendomsskatt.

Eiendomsskatt

Inntekten vil variere ut fra anlegget verdi og hvilken sats kommunen har valgt.

Kraftløftet 2.0

Aktiviteter og gjennomføring

Kraftløftet 2.0 – planer for 2024

Kraftløft-program for bedrifter og tillitsvalgte

- For å få flere bedrifter til å være synlige aktører i kraftdebatten. Programmet skal øke kunnskap om bedriftens kraftbehov, nye kraftprosjekter, tiltak for energieffektivisering, og konsekvensene av manglende krafttilgang

Opplegg for kraft-planlegging i kommuner og fylker

- For å bidra til økt kunnskap om kraftbehovet lokalt, oppfordre til kartlegging av arealer for kraftproduksjon, og motivere til en aktiv prosess for energi-effektivisering og bruk av solkraft i egen virksomhet og bygningsmasse

Brede politiske forlik om kraft og krafttilgang på Stortinget

- For å bidra til økt felles forståelse av kraftbehovet i Stortinget, omforent målbilde for langsiktig økt krafttilgang, og bredest mulig enighet om tiltak for økt kraft- og nettutbygging og energieffektivisering

Felles mobilisering for utvikling av vindkraft

- For å gi et ekstra løft for sikre utvikling av mer vindkraft, som både er den mest krevende debatten, og det som på kort sikt kan gi mest ny kraft. Eget prosjekt under Kraftløftet 2.0 med deltakelse fra kraft- og industriselskaper

Kraftløft-program for bedrifter og tillitsvalgte

- Programmet retter seg mot bedrifter med fremtidig kraftbehov, bedrifter som planlegger ny kraftproduksjon, og bedrifter som planlegger eller utvikler løsninger for energieffektivisering og lokal solkraft.
- Programmet skal bidra til bevisstgjøring om kraftbehov, energieffektivisering og lokal kraftproduksjon ute i bedriftene, i dialog mellom bedriftsledelse, ansatte og tillitsvalgte.
- Programmet skal også motivere bedrifter og tillitsvalgte til å være synlig i debatten, og tydelige om konsekvensene av kraftmangel og økende kraftpriser for bedriftens lønnsomhet og utvikling.

Program for kraft-planlegging i kommuner

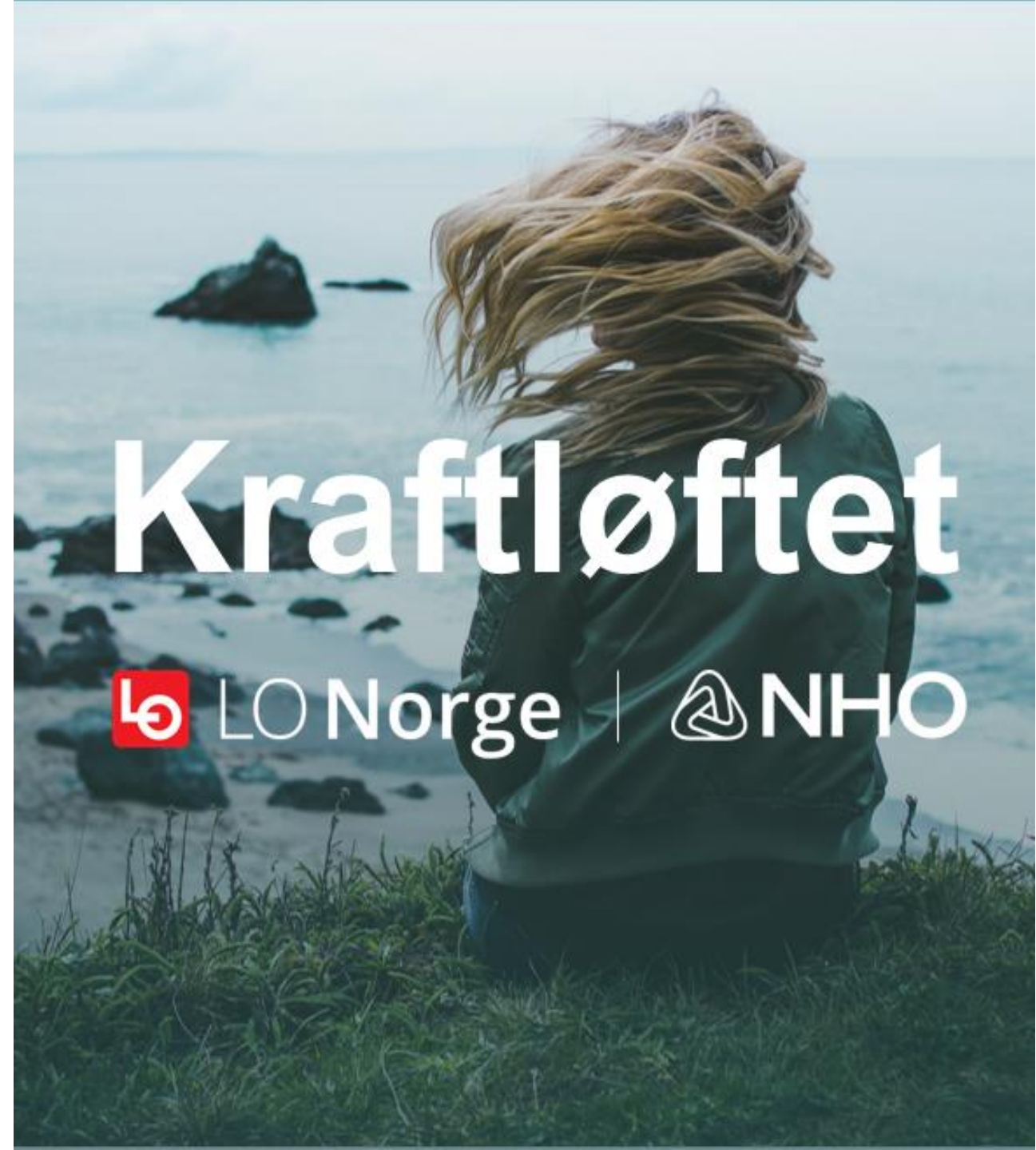
- Programmet skal bidra at kommunene tar en proaktiv rolle i kraftpolitikken, i tråd med ansvaret de er tildelt i planlegging og godkjenning av utbyggingsprosjekter for fornybar kraft i Norge.
- Kommunene bør være med å ta ansvar for kraftsituasjonen i egen region, og se hvilke muligheter ny kraftproduksjon og energieffektivisering kan ha for lokal næringsutvikling, arbeidsplasser og kommuneøkonomi.

02

Mål

Kraftløftets mål for 2024

- Økt forståelse og erkjennelse av kraftbehovet
- Nye prosjekter for vann-, vind og solkraft på bordet i alle fylker
- Kommuner som planlegger for- og setter av areal til kraft- og nettutbygging
- Konsekvensutredning av flere prosjekter
- Minimum 1 TWh årlig solkraftproduksjon på bygg innen utløpet av 2024
- Redusert energibruk i bygg som følge av energieffektivisering og bruk av styringssystemer
- Økt energieffektivisering i industrien
- Kartlegging og økt bruk av fjernvarme

Kraftløftet

 LO Norge | NHO

Kraftløftet

LO Norge

NHO